

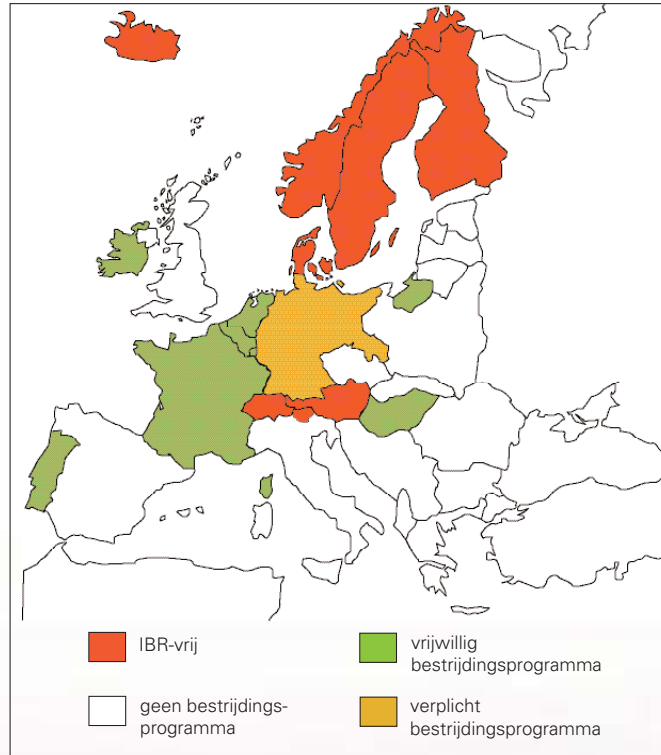
IBR op scharnierpunt

Slechts enkele Belgische bedrijven gecertificeerd IBR-vrij

De discussie rond een IBR-bestrijdingsprogramma zit in België op een scharnierpunt. Aanleiding is het door de Europese Unie goedgekeurde Duitse plan van aanpak tot verplichte bestrijding.

Er zijn in de Europese wetgeving geen dwingende voorschriften over hoe de lidstaten de Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis (IBR), in de volksmond ook wel Canadese griep genoemd, moeten bestrijden of uitroeien. Dit houdt in dat de landen individueel vrij kunnen beslissen over de bestrijdingspolitiek. In Europa hebben zes landen de status 'officieel IBR-vrij': Finland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Zwitserland en Oostenrijk. Duitsland, een grote afnemer van Nederlands vee, bezit sinds kort een verplicht bestrijdingsprogramma en heeft recentelijk bij de Europese autoriteiten

de artikel-9-status verkregen met als gevolg dat op veterinair-sanitaire gronden de export naar Duitsland bemoeilijkt wordt. Fok- en gebruiksrunderen moeten eerst gedurende 30 dagen in quarantaine en moeten na ten minste 21 dagen onderzocht worden op afwezigheid van IBR. Slachtrunderen zijn hieraan niet onderworpen op voorwaarde dat de slachting onmiddellijk volgt. Voor runderen voor afmesting op stal volstaat het dat ze gevaccineerd zijn tegen IBR. Als de Duitse afmestingsbedrijven ook de IBR-vrije status verwerven, zal voor mestrunderen

IBR-status in Europa

ren dezelfde procedure gelden als voor fokrunderen. In Portugal, Frankrijk en Nederland blijft de bestrij-

ding vooralsnog op vrijwillige basis. 46 procent van de Franse veehouderijen of zo'n 100.000 bedrijven zijn gecer-

tificeerd IBR-vrij. In Nederland is 30 procent van de bedrijven IBR-vrij en 40 procent zit in een fase om het te worden. De beschikbare informatie over de precieze toestand op de Belgische bedrijven is gebaseerd op steekproefonderzoeken. Het vóórkomen van IBR op koppelniveau wordt in België geschat op 67 procent. 99,9 procent van de rundveebedrijven heeft het statuut I0 of anders gezegd het IBR-statuut onbekend. Ook in België vindt de bestrijding sinds 1997 plaats op vrijwillige basis. Maar minder dan twintig bedrijven op een totaal van een kleine 32.000 rundveebedrijven werden tot op heden gecertificeerd IBR-vrij.

Impact op bedrijf

IBR is een virusinfectie die alle leeftijdscategorieën bij het rundvee aantast. Het wordt veroorzaakt door het Bovine Herpesvirus type 1 (BHV1). Dit virus is voor de mens ongevaarlijk en aanverwant aan het Aujeszkyvirus.

Na besmetting is een rund levenslang virusdrager. Het virus kan jarenlang in de koe aanwezig blijven zonder dat het ziekte veroorzaakt. Vervolgens kan het ineens weer actief worden onder invloed van een stress-situatie (bijvoorbeeld na transport) of een periode van weerstandsvermindering (ziekte, kalving). Het rund gaat het virus dan weer uitscheiden, ook via sperma, en kan zo andere runderen besmetten.

IBR veroorzaakt op het bedrijf schade in de vorm van problemen aan de luchtwegen en longen, sterfte, vruchtbaarheidsproblemen en groeivertragingen. Aangezien IBR, in tegenstelling tot BVD, in België subklinisch aanwezig is, valt het moeilijk te berekenen wat de schade is voor de rundveehouder.

Een beperking bij de afzet van het vee is dan ook de

markteconomische inzet van een bestrijdingsprogramma. Volgens de laatst beschikbare gegevens van de wereldvoedselorganisatie FAO exporteerde België in 2003 219.508 stuks rundvee (acht procent van de rundveestapel) voor een waarde van 164 miljoen dollar. Dit is 0,7 procent van de totale landbouwexportwaarde. 'Op het eerste gezicht een peulschil, maar de invloed op de prijsvorming op de interne markt zou wel eens bijzonder groot kunnen zijn', verzekert Benoit Cassart, secretaris van de Federatie van veehandelaars, hierbij verwijzend naar de terugval van de marktprijzen tijdens de twee BSE-crisissen. Zeventig procent van de runderen (kalveren en mager rundvee) die België jaarlijks uitvoert, vindt zijn weg naar Nederland.

Cassart schat dat bij een eventuele belemmering van de export naar de ons omringende landen, in het bijzonder naar Nederland dus, een prijsdaling van 125 euro per dier in het verschiet ligt.

Verplicht of vrijwillig

In België liggen drie nieuwe bestrijdingsstrategieën op de tafel van de wetgever: een algemeen verplichte bestrijding, een vrijwillige bestrijding of een tussenvorm met verplichte bestrijding ná een aanloopperiode van vijf jaar van vrijwillige bestrijding. De definitieve keuze komt aan de rundveesector toe omdat IBR geen gevaar oplevert voor de volksgezondheid dan wel een markteconomische ziekte is. 'De syndicale landbouworganisaties in Vlaanderen en Wallonië zitten grotendeels op dezelfde lijn', zegt Paul De Winter van de Boerenbond. 'Wij gaan voor de tussenvorm.'

Guy Nantier

Koepad

In Eeklo is op 30 september op 84-jarige leeftijd overleden **Urbaan Blomme** uit het Oost-Vlaamse Adegem. Urbaan Blomme was tijdens zijn actieve leven een vooraanstaand fokker en vervulde diverse functies in de veeverbetering. Zo was hij voorzitter van het zwartbontgewest Meetjesland en ondervoorzitter van de vroegere provinciale vereniging

en Economische Melkwinning, GEM. Het GEM-project ging op 1 januari 2003 van start. Melkveehouders kunnen een beroep doen op dit project voor advies en begeleiding van uiergezondheidsproblemen. GEM wordt niet alleen gedragen door DGZ, maar ook door Melkcontrolecentrum Vlaanderen en de Vlaamse Rundveeteeltvereniging VRV.

Urbaan Blomme

Tonie Speelman

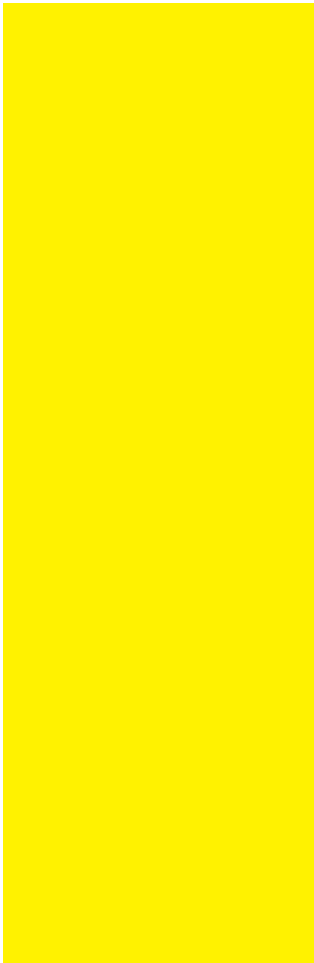
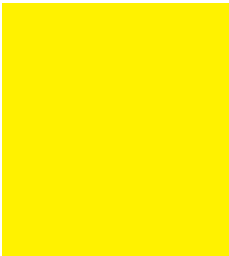
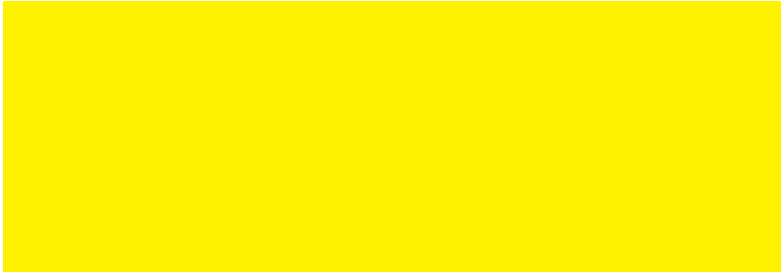
Oost-Vlaanderen. Daarnaast bekleedde hij het ondervoorzitterschap in het bestuur van het Belgische zwartbontstamboek. Urbaan Blomme schuwde vernieuwingen niet en haalde stieren en vaarzen uit het buitenland om zijn eigen veestapel te verbeteren. In die opzet slaagde hij. Zowel op keuringen als in het productieklassement behaalde hij mooie klasseringen. Op inmiddels twee melkveebedrijven in Adegem werken twee van zijn zonen in die traditie voort.

Dierenarts **Hedwige Vanaken** heeft na zeven jaar Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) de overstap gemaakt naar farmacieconcern Pfizer, waar zij contactpersoon wordt voor de rundveedierenartsen en de rundveehouders in België en Luxemburg. Vanaken was nauw betrokken bij het project Gezonde

DGZ heeft Eric Mijten aangesteld als opvolger van Hedwige Vanaken voorzover het haar activiteiten in GEM betrof. Mijten is de BVD-specialist van Vlaanderen en architect van het nieuwe BVD-wetsontwerp in België.

Bij CR Delta Regio Noord zal **Tonie Speelman** tijdelijk de functie van regiomanager op zich nemen. Daarmee voorziet CR Delta in de leemte die is ontstaan na het vertrek van Huub Huijzinga. Hangende de uitkomsten van Visie 2010 is gekozen voor een interimaanstelling tot de zomer van 2006.

De 47-jarige Speelman studeerde Geologie in Amsterdam en was daarna tien jaar lang internationaal actief voor zijn toenmalige werkgever Shell. Daarna was hij werkzaam bij diverse ingenieursbureaus, waaronder Fugro-Inpark.

Koos van Zomeren,
schrijver:
*‘Koeien: ze malen met hun
kaken,*